

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 4, Sayı: 13, Aralık 2017, s. 230-246

Ethem GÜRHAN¹, Sabahattin ÇİFTÇİ²

İLKOKULLARDA UYGULANAN DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARININ YÖNETİCİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ (KONYA-SELÇUKLU ÖRNEĞİ)³

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokullarda uygulanan değerler eğitimi uygulamalarının sınıf öğretmenleri ve okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilerek ortaya koymaktır. Bu araştırma nitel çalışmadır. Verilerin toplanmasında sınıf öğretmenlerine yönelik hazırlanmış 5 soruluk ve okul yöneticilerine yönelik hazırlanmış 4 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu olmak üzere 2 ayrı görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan 35 ilkokulda görev yapan 35 okul yöneticisini ve 100 sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmada veriler, 100 sınıf öğretmenin ve 35 okul yöneticisinin görüşleri alınarak elde edilmiştir. Araştırmanın bulguları incelendiğinde; sınıf öğretmenleri SEDEP'in öğrencilerde değerler konusunda farkındalık oluşturduğunu ve hoşgörü, cömertlik, saygı, sevgi, yardımlaşma, sabır, sorumluluk, temizlik gibi değerleri etkinlikler vasıtasıyla öğrendiklerini ifade etmişlerdir. SEDEP uygulanmaya başladıktan sonra öğrencilerin davranışlarında olumlu yönde ciddi değişiklikler olduğunu söylemişlerdir. Okul yöneticilerinin SEDEP'in etkililiğinin artırılması için görüş ve önerileri ise; öğretmenlerin projeyi benimsemeleri için gerekli çalışmalar yapılmalı, projenin zorunlu bir uygulama olarak görülmesinin önüne geçilmelidir. Etkinlikler bakanlık müfredatına alınarak bir ders adı altında yapılmalı, öğrencilerin aktif olarak rol alabileceği etkinliklere yer verilmeli, velilerin projeye katılımları sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Değerler, Değerler Eğitimi, SEDEP, İlkokul, Sınıf Öğretmenleri, Yönetici.

THE EVALUATION OF VALUES EDUCATION APPLICATIONS CARRIED OUT IN PRIMARY SCHOOLS ACCORDING TO THE VIEWS OF SCHOOL ADMINISTRATOR AND CLASS TEACHERS (THE EXAMPLE OF SELÇUKLU-KONYA)

Abstract

The purpose of this research is to reveal the applications of values educations carried out in primary schools by evaluating in the direction of the views of school administrators and class teachers. This research is a qualitative work. Two separate semi-structured interview forms with 5 questions and 4 questions prepared during acquiring the data, were used. The descriptive analysis method was used to analyze the data. The working group of the research contains with the participation of 35 school

¹ Bilim uzmanı, okul yöneticisi, ethemgurhan@gmail.com

² Doç. Dr. Sabahattin Çiftçi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, sciftci@hotmail.com

³ İlkokullarda Uygulanan Değerler Eğitimi Uygulamalarının Yönetici Ve Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Konya-Selçuklu Örneği) adlı yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

administrators and 100 class teachers working in Selçuklu District of Konya province during 2015-2016 education year. The research data was obtained by taking the face-to-face views of 100 class teachers and 35 school administrators with interview form. When the research finding was examined, the class teachers stated that SEDEP created awareness on student about values and the students learned the values such as tolerance, generosity, respect, love, cooperation, patience, responsibility and cleaning through activities. After SEDEP started to be implemented, they said that there were serious changes in the students' behaviors in the positive direction. The opinions and suggestions of the school administrators to boost the effectiveness of SEDEP are stated as necessary work should be done for teachers to adopt the project, the consideration of the project as an obligatory application should be prevented, activities should be done under the name of a course by taking them to the ministry curricula, activities should be included in which the student can take a role in an active way, the parents' participation should be provided.

Keywords: Values, Values Education, SEDEP, Primary School, Class Teachers, Administrators

GİRİŞ

İçine bulunduğumuz zamanda dünyada ve ülkemizde küreselleşme ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim ve gelişmelerle birlikte ülkeler arası sınırlar ortadan kalkmış ülkeler arası etkileşim sonucunda başta kültür-sanat, spor, sosyal ve ekonomik hayat olmak üzere birçok alanda büyük değişimler yaşanmıştır. Bu değişimleri toplumsal kurumlarla birlikte, toplumu ve bireyi de değişime zorlamıştır. Bireyler evrensel ve toplumsal değerler yerine kendi değer ve görüşlerini geliştirmeye başlamış ve daha bireysel hareket etmeye başlamışlardır. Bu durum toplumla birey arasında çatışmaları artırmış toplumun örf adet ve normlarının önemsenmemesine yol açmıştır. Diğer birçok ülke gibi Türkiye'de de bu duruma karşı önlemler alma yoluna gitmiştir. Bu önlemlerden birisi de eğitim aracılığıyla kaybolan değerlerin bireylere yeniden kazandırılmasıdır. Değer kavramı günümüzde yaşanan değişimlerle birlikte en çok telaffuz edilen kavramlardan biri haline gelmiştir. Bilhassa 2004' ten beri Türkiye'de eğitim öğretimde belirgin bir şekilde yer alan ve üzerinde birçok çalışma yapılan "değer" ile ilgili değişik değişik tanımlar vardır. TDK (Türk Dil Kurumu) sözlüğünde ise yedi farklı şekilde değer tanımı yapılmıştır. 1. Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet. 2. Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, kıymet, paha, valör. 3. Üstün nitelik, meziyet, kıymet. 4. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse. 5. Felsefede, kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey. 6. Matematikte, bir değişkenin veya bilinmeyeninin sayısı ile anlatımı. 7. Bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini içine alan maddi ve manevi öğelerin bütünü. Gülseren (2009)'e göre değerler, nesilden nesile aktarılır. Tarihin ve kültürün davranışlara yansması ile ortaya çıkar. Yine değerler inançlar tarafından da şekillendirilir ve toplumlara, bölgelere göre değişiklik gösterebilir. Değerler farklı olsa da kültürlerin bir parçasıdır ve bazen bir şiire, bazen bir destana, bazen de bir öyküye yansır. Bu kültürel miraslarla toplumlar ortak bir paydada birleşip aynı hedeflere yönelebilir (Gülseren, 2009: 39). Değerler toplumların varlığı, birlik beraberliği için toplumun geneli tarafından kabul görmüş kaidelerdendir ve ideal olanı ortaya koyar. Değerler eğitimi de olumsuz düşüncelerin olumlu hale getirilmesi, olumlu davranış ve düşüncelerin de artırılarak yaygınlaştırılmasının temelini oluşturur (Ulusoy ve Arslan, 2014: 5). Cihan (2014)'a göre okullara düşen en önemli görevlerden biri de okul programlarında açıkça belirtilen ya da örtük olan programlar dâhilinde öğrencileri hayata hazırlamak, ahlâki gelişimlerine katkıda bulunmak ve öğrencilerin olumlu bir benlik algısı geliştirmesini sağlamaktır. Gerek eğitimin gerekse eğitimcilerin en önemli sorumluluklarından biri de bireylerin

değerlerin farkına vararak yeni değerler üretmesi ve bu değerleri davranışlarına yansıtmasını sağlamaktır (Cihan, 2014: 435). Değerler eğitiminin amacı, dünyadaki bütün insanların sahip olduğu evrensel değerlere sahip azim, adalet, saygı, sevgi, sorumluluk, cesaret, inanç, erdem ve sorumluluk gibi çok önemli ahlâkî ve uygar değerlere sahip bireyler yetiştirmektir. Uzun vadede ise büyük bir problem haline gelen ahlâkî, etik ve akademik konularda bireylere yardım etmek ve içinde yaşadığımız dünyamızı daha güvenilir ve yaşanılır hale getirmeye katkı sağlamaktır (Altan, 2011: 55).

SEDEP (Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi)

Konya ili, Selçuklu ilçe Belediyesi tarafından, bünyesindeki tüm anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde uygulanan SEDEP (Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi), öğrencilere milli, manevi ve başlıca insani değerleri kazandırmak amacı ile 2012-2013 eğitim-öğretim yılında hayata geçirilmiştir. Selçuklu Belediyesi liderliğinde uygulanan projeyi Selçuklu İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ve Necmettin Erbakan Üniversitesi ortak olarak yürütmektedir. Adalet, saygı, dostluk, özdenetim, sabır, doğruluk, sorumluluk ve yardımseverlik temalarıyla 2012-2013 eğitim öğretim yılında başlayan SEDEP, 2013-2014 ve 2014-2015 eğitim öğretim yılında aynı şekilde devam etmiştir. SEDEP, ders programları, ile paralel olarak geliştirilmiş bir projedir.

SEDEP kapsamında; 2012-2013 eğitim-öğretim yılı 2.150.000 yayın, 2.800 poster, 87.000 anket , 100.000 broşür, 9.550 el notu 12 okul, 83.000 öğrenci ve velileri, 4300 öğretmen ile tamamlanmıştır. 2013-2014 Eğitim-Öğretim Yılı 2.155.000 yayın, 3.200 poster, 90.000 anket formu, 100.000 broşür, 12.630 el notu, 125 okul, 85.000 öğrenci ve velileri, 4.515 öğretmen 23 farklı etkinlik 2 yılda 4.300.000 dokümanla tamamlanmıştır. 2014-2015 eğitim-öğretim yılı 195 okulda, 120.166 öğrenci ve velileri, 51 lisede 31.916 liseli öğrencilerle etkinlikler, 144 okulda, 88.250 öğrenciye 964.000 yayın, 110 okulun öğretmenler odasına toplam 6.400 kitaptan oluşan kitaplık, ilkokul birinci sınıflarda, 405 şubede 15.000 kitaptan oluşan değerler kitaplığı oluşturulmuştur. 43 okulda 69.000 kitaptan oluşan kütüphane kurulmuştur. Öğretmen ve velilere yönelik seminerler, 30 farklı etkinlikle tamamlanmıştır. 2015-2016 eğitim-öğretim yılında ise 222 okulda 122.232 öğrenci ve velisine yönelik etkinlikler düzenlenmiştir. Ayrıca öğrenci, öğretmen ve velilere 559.000 yayın desteği sağlanmıştır. 39 Etkinlikte 232.000 materyal dağıtımı yapılmıştır. Okul öncesi sınıflarda 20 adetten oluşan değerler kitaplığı oluşturulmuş, ilkokul 1.sınıflarda ise 30 kitaptan oluşan değerler kitaplığı kurulmuştur. Tüm okulların, öğretmenler odasına ve şubelerinin kitaplıklarına ek 20 tane değerlerimizle ilgili kitaplar hediye edilmiştir. 55 lisenin öğretmenler odasına, 90 kitaptan oluşan değerler kitaplığı hediye edilmiştir. Veli, öğretmen, öğrencilere yönelik ikişer adet seminer düzenlenmiştir. Bu seminere toplam katılımcı sayısı 8.300 dür (<http://www.selcukludegerlerenegitimi.com>, 2016).

SEDEP Türkiye'nin en büyük en kapsamlı değerler eğitimi projelerinden biri olarak öğretmen, öğrenci, veli ve öğrencilerin katılımıyla uygulanmaya devam etmektedir. SEDEP projesinin etkililiğinin artırılması için velilerle, öğretmenlerle ve yöneticilerle ara ara toplantılar ve çalıştaylar düzenlenmektedir. Yapılan bu çalışmada Konya ili Selçuklu ilçesinde uygulanan kısa adı SEDEP olan projenin etkililiğinin öğretmen ve yönetici görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma yöntem ve tekniklerine göre yürütülmüştür. Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan 35 ilkokulda görev yapan 33

erkek, 2 kadın toplam 35 okul yöneticisini ve 74 kadın, 26 erkek olmak üzere toplam 100 sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmacıya hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2004).

Verilerin Toplanması

Araştırma için alan yazındaki ilgili kitaplar, makaleler, tezler gibi kaynaklar incelenerek, konu ile ilgili literatür taramaları yapılmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak için geliştirilen görüşme formu, Konya ili, Selçuklu ilçesinde yer alan ilkokulların yöneticilerine ve sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

Verilerin toplanmasında öğretmenler için hazırlanmış 5 açık uçlu soru formu ve yöneticiler için hazırlanmış 4 açık uçlu soru formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi ve yorumlanması

Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Hazırlanan formlar 2016 yılının Ekim ayında dağıtılmıştır. Görüşme formları okul yöneticilerine ve sınıf öğretmenlerine ulaştırılmış ve bu formlarla ilgili gereken bilgiler verilmiştir. Okul yöneticilerinden ve öğretmenlerden belirtilen sorulara ilişkin cevap vermeleri istenmiştir. Sözü edilen yanıtlar ilgili katılımcılardan yazılı olarak alınmıştır. Bu kapsamda 100 sınıf öğretmenin sorulan sorulara verdikleri yanıtlar Ö1, Ö2, Ö3...Ö100 şeklinde numaralandırılmıştır. Çalışmanın geçerliğinin ve güvenilirliğinin artırılması için öğretmen ve yönetici görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin görüşme formlarında sorulara verdiği yanıtlar gruplandırılarak sayısal hale getirilmiş ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Sorulara okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin verdiği yanıtların yüzdesi alınmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Aşağıda Konya ili Selçuklu ilçesinde yer alan 100 sınıf öğretmenine SEDEP hakkında etkililiğine yönelik sorular sorulmuştur.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP Hakkındaki Genel Görüşleri

Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP Hakkındaki Genel Görüşleri				
	<i>f</i>	<i>f</i>	%	
Olumlu	79	Verimli	23	29,1
		Farkındalık Oluşturan	20	25,3
		Etkin	11	13,9
		Güzel	10	12,7
		Hedefi büyük	8	10,1
		Önemli	7	8,9
Olumsuz	21	Ayrı program olması	8	38,1
		Gereksiz	4	19,0
		Etkisiz	4	19,0
		Maliyeti yüksek	4	19,0
		Yetersiz	1	4,8

Tablo 1'e baktığımız zaman sınıf öğretmenlerine SEDEP hakkındaki genel görüşleri sorulmuştur. Soruya verilen yanıtlar çeşitlilik göstermiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin yüzde 79'u SEDEP hakkında olumlu görüş bildirirken, yüzde 21'i ise olumsuz görüş bildirmiştir.

Olumlu görüş bildiren öğretmenlerin yüzde 29,1'i SEDEP'i verimli, yüzde 13,9'u etkin, yüzde 25,3'ü farkındalık oluşturan bir proje olarak tanımlamışlardır. Yüzde 12,7'si belirli bir sistem dâhilinde işleyen ve güzel, yüzde 10,1'i büyük hedefi olan ve yüzde 8,9'u değerlerin öğrencilere aktarılmasında son derece yararlı ve önemli olan bir proje olarak görmektedir. Ayrıca olumlu görüş bildiren öğretmenler, bu projenin öğrencilere; sevgi, saygı, dostluk, yardımlaşma, hoşgörü, komşuluk gibi önemli değerleri aşıladığını ve öğrencileri hem sosyal hem de kültürel açıdan geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Olumlu görüş olarak;

“Ö6:SEDEP değerlerin eğitim sistemine resmi bir sınıfla girmesi açısından çok önemlidir. Alanında önder olan bu projenin öğrenciler üzerindeki etkisi her geçen sene daha çok artmaktadır. Öğrencilere zaten kazandırılmaya çalışılan bu değerlerin farkındalığı artırılmış ve belirli bir sisteme koyulduğu için işleyişi kolaylaşmıştır.

Ö87:Bireyin değerlerimizi küçük yaştan itibaren kabullenerek kendi yaşantısında eyleme dönüştürmesi için SEDEP projesinin ilkokullardan itibaren uygulanmaya başlanması çok önemlidir.

Ö93:SEDEP uygulamalarının ve etkinliklerinin öğrencilerin davranışlarında olumlu yönde değişiklikler sağlamıştır. Şeklinde görüş belirtmiştir

SEDEP'le ilgili olumsuz düşüncelere sahip öğretmenlerin yüzde 19'u öğrencilerin SEDEP değerlerini içselleştirmeden yüzeysel olarak öğrendiğini ve bu nedenle de projenin etkisiz kaldığını belirtmişlerdir. Yüzde 19'u ilkokulda öğrencilere SEDEP kapsamında yer alan değerler zaten verildiği için burada bu değerlerin uygulanmasının gereksizliğini ifade etmiştir. Yüzde 38,1'i ayrı bir program olarak uygulanmasının yanlış olduğunu, yüzde 4,8'i projenin yetersizliğini ve yüzde 19'umaliyetinin yüksek olduğunu ifade etmiştir. Olumsuz olarak ise öğretmenlerden bazıları ise şu şekilde görüş bildirmişlerdir.

Ö7:SEDEP gibi bir projenin ilkokula uygulanması gereksizdir hatta masraftır. Çünkü ilkokulda öğrencilere zaten bu değerler verilmektedir. Ama ortaokul ve liseye uygulanabilir. İlkokulda hem eğitim hem öğretim yapılmaktadır. Ortaokul ve liseye doğru işin eğitim boyutu ihmal edilip, öğretime ağırlık verildiğinden bu proje oralarda uygulanmalıdır.

Ö91:Ahlâki erdemler yaşanılarak öğrenilir, öğretilir ve kalıcı olur. Bu sebeple SEDEP çalışmalarının koordine edilmesinde sahaya hâkim akademisyenlerin desteklenmesi, çalışmalarını yapabilmeleri için insan kaynaklarının özverili ve ümitli, coşku içinde bu koordinasyonun bir parçası olması gerekmektedir. SEDEP sıkıntılarının tespiti ve çözümlerin üretilmesi anlamında çalışmalar yapmaktadır. Ancak bu işin yapılageldiğine dair sosyal medyada çıkan haberler yetersizdir. Veli taleplerinin artması, öğretmenlere yardımcı olacak vasıflı, donanımlı değerler eğitimi uzmanlarının birlikte çalışabilmeleri, idari görevde bulunanların bu değerlerle ilgili Devlet Politikası gerçekleştirmek için projeler üretmeleri, üretilmiş projelere sahip çıkılması, kadim değerlerin ve uygulanış yöntemlerinin canlandırılması ile istenen sonuçlara ulaşmak mümkündür.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerine Göre SEDEP'in Öğrenciler Üzerindeki Etkisi

Sınıf Öğretmenlerine Göre SEDEP'in Öğrenciler Üzerindeki Etkisi				
	<i>f</i>		<i>f</i>	%
Olumlu	90	İnsani ve manevi değerleri çocuklara kazandıran	31	31
		Kitap okuma, tiyatro ve görsel etkinliklerdeki artış	16	16
		Farkındalık oluşturan	12	12
		Çevreye duyarlılığı artıran	11	11
		Karakter gelişimi	8	8
		Araştırmayı, topluluk içinde konuşmayı, üretmeyi, yaratıcılığı teşvik eden	6	6
		Her ay seçilen bir değere uygun davranan öğrencileri ödüllendirerek onları teşvik eden	3	3
	Özgüven gelişimi	3	3	
Olumsuz	10	Etkisiz	10	10

Tablo 2'ye baktığımızda sınıf öğretmenlerine yöneltilen “SEDEP okulunuzda öğrenciler üzerinde etkili oldu mu?” sorusuna öğretmenlerin yüzde 90'ı “evet” derken, öğretmenlerin yalnızca yüzde 10'u SEDEP'i etkili bulmadığını ifade etmiştir. Bu durumun nedeni olarak, proje kapsamında yer alan konuların ders müfredatında da işlenmesi gösterilmiştir.

SEDEP, sınıf öğretmenlerinin yüzde 8'ine göre öğrencilerin karakterlerini olumlu yönde geliştirmiştir. Öğretmenlerin yüzde 3'ü bu etkinliklerin öğrencilerin özgüvenlerini artırdığını, yüzde 12'i farkındalık oluşturduğunu, yüzde 31'i insani ve manevi değerleri çocuklara kazandırdığını ifade etmiştir. Yüzde 16'sı kitap okuma, tiyatro ve görsel etkinlikler sayesinde öğrencilerin keyifle öğrendiklerini, yüzde 3'ü seçilen değere uygun davranan öğrencilerin ödüllendirilme yoluyla teşvik edildiğini, yüzde 11'i çevreye duyarlılığı artırdığını ve yüzde 6'sı araştırmayı, topluluk içinde konuşmayı, üretmeyi, yaratıcılığı teşvik eden bir proje olduğunu belirtmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin yüzde 90'ına göre SEDEP; öğrenciler üzerinde etkili olmuştur. Her ay o değerlere uygun davranan öğrenciler ödüllendirilmiştir. Bundan dolayı öğrenciler o ayın değer kriterlerine uymak ve ödülü almak için yarış içine girmişlerdir. Bu sayede değerler öğretilmiştir. Akademik yönden başarılı olmayan öğrenciler SEDEP'in yarışmalarında kendilerini gösterme fırsatı yakalamış ve başarı hazzını yaşamışlardır. Öğrenciler bildikleri fakat uygulamakta bazen sıkıntı yaşadıkları davranışları kazanmışlardır.

SEDEP; çocukların birbirleriyle ve çevreleriyle etkileşimini sağlamış, insani ve manevi değerlerin öğrencilere kazandırılmasında etkili olmuştur. Bu proje ile birlikte öğrencilerde, temizlik ve sorumluluk bilinci gelişmiş, kitap okuma alışkanlığı edinilmiştir. Öğrenciler, iyiliği, paylaşmayı, yardım etmeyi, hoşgörülü olmayı, saygıyı, merhameti yaparak, yaşayarak öğrendikleri için bu proje onların karakterlerine yansımıştır. Ayrıca, öğrenciler araştırmayı, topluluk içinde konuşmayı, üretmeyi, yaratıcılığı öğrenmişler ve bu sayede özgüvenleri

artmıştır. Öğrenciler üzerinde etkili olmuştur diyen öğretmenlerden bazılarına ait ifadeler şu şekildedir:

Ö1:Sadece öğrenciler üzerinde değil veliler üzerinde de etkili olmuştur. Temizlik bilinci, sabır, merhamet ve özellikle cömertlik bilinci, sevgi, saygı gibi değerlerin pekiştirilmesinde etkili olmuştur.

Ö71:SEDEP etkinlikleri öğrenciler üzerinde etkili olmuştur. Her ay o değerlere uygun davranan öğrenciler ödüllendirilmiştir. Bundan dolayı öğrenciler o ayın değer kriterlerine uymak ve ödülü almak için yarış içine girmişlerdir. Bu sayede değerler öğretilmiştir.

Ayrıca olumsuz görüş bildiren bir öğretmen:

Ö7:Proje kapsamındaki konular ders müfredatında da verildiği için öğrenciler üzerinde ayrı bir etkisi yoktur. Şeklinde görüş bildirmiştir.

Araştırmanın İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP Etkinlikleri ile İlgili Görüşleri

SEDEP Etkinlikleri ile İlgili Görüşleri	f	%
Yeterli	16	16
Yetersiz	74	74
Gereksiz	10	10

Tablo 3'e göre sınıf öğretmenlerine "Okulunuzda SEDEP ile ilgili uygulanan etkinlikler yeterli midir?" sorusu sorulmuştur. Öğretmenlerin yüzde 74'ü yapılan etkinliklerin yetersiz olduğunu ve daha fazla yer verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmenlerin yüzde 16'ı bu etkinlikleri yeterli bulurken yüzde 10'u yapılan etkinlikleri gereksiz olarak görmektedir. Bu konuda iki öğretmen: **Ö95:**Mevzu insan olduğu sürece yapılan çalışmalar hiçbir zaman yeterli olmaz demiştir.

Ö7:Yapılan etkinlikler, dağıtılan materyaller hem yetersiz hem de gereksizdir. Zaten dağıtılan materyallerden evde veliler tarafından veya öğrencilerle beraber yapılacak olan etkinlikler eve ulaşmadan çöp bidonlarında görülüyor. Yani öğrenci eve götürmüyor. Şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerine Göre SEDEP Etkinliklerine Paydaşların Katılımları

SEDEP ile İlgili Uygulanan Etkinliklere Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Katılımları	f	%
Yeterli	17	17
Yetersiz	83	83

Tablo 4'ebaktığımızda sınıf öğretmenlerinin yüzde 17'i yapılan etkinliklere öğretmen, öğrenci ve velilerin katılım oranının yeterli olduğunu, yüzde 83'ü ise katılım oranının yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Katılımın yeterli olmadığını düşünen öğretmenlerden bazıları da görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir.

Ö9:Öğretmenlerin bazıları bu etkinlikleri uygulamamaktadır. Okul idaresi SEDEP'e önem vermediği için öğretmen ve öğrenci katılımı da sağlanamamaktadır.

Ö12: Veli ve öğrencileri yönlendiren öğretmendir. Bu nedenle en büyük sıkıntı öğretmenin benimsemediğinde bu etkinliklere katılmamasıdır.

Sınıf öğretmenlerine göre; öğrenciler yapılan etkinliklere ilgi göstermekteyken velilerin katılımı oldukça düşük seviyede kalmaktadır. Bu da gösteriyor ki velilerin etkinliklere katılımını sağlayacak motive edici faktörler geliştirilmelidir. Bunun yanında bu etkinlikleri öğretmenlerin bir kısmının uygulamadığı dile getirilmiştir. Etkinlikleri yönlendiren öğretmen olduğu için öğretmenlerin projeyi benimsemesinin öneminden bahsedilmiştir. Aksi takdirde öğrenci ve velilerin katılımının sağlanamayacağı ileri sürülmüştür.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Etkinliklerle İlgili Genel Görüşleri

Sınıf Öğretmenlerinin Etkinliklerle İlgili Genel Görüşleri			
	<i>f</i>		<i>f</i> %
Olumlu	76	Güzel	36 47,3
		Verimli	30 39,5
		Mutlu eden	6 7,9
		Dikkat çeken	4 5,3
Olumsuz	24	Gereksiz	10 41,7
		Ayrı program olması	8 33,3
		Etkisiz	6 25

Tablo 5’de öğretmenlere etkinliklerle ilgili genel görüşleri sorulmuştur. Bu kapsamda öğretmenlerin yüzde 76’sı söz konusu etkinliklerle ilgili olumlu, yüzde 24’ü ise olumsuz görüşlere sahiptir. Olumlu görüşlere sahip öğretmenlerin yüzde 47,3’ü etkinlikleri güzel, yüzde 7,9’u mutlu eden, yüzde 5,3’ü dikkat çeken ve yüzde 39,5’i verimli, uygulanabilir nitelikte görmektedir. Buna ilaveten etkinliklerin öğrencilerin mutlu olmasını ve değerlerin davranışa dönüşmesini sağladığını da ifade etmektedirler. Öğretmenlerin yüzde 24’ü ise söz konusu etkinliklerin etkin ve verimli bir şekilde yapılamadığı görüşünü taşımaktadır.

Olumlu görüş bildiren öğretmenlerden bazılarının görüşleri şöyledir:

Ö91: Genellikle, SEDEP’in o ayki değerini daha etkili hale getirmek için farklı etkinliklerde düzenlenmektedir. Bu etkinlikler planlanırken değerlerin davranışa dönüşmesi boyutunda ailelerle de işbirliği yapılmaktadır.

Ö42: Bu sene 3. sınıflar olarak veliler ve öğrencilerle “Temiz Okul” etkinliği gerçekleştirilmiştir. 2. sınıfta da öğrenciler velileri ile birlikte resim yapmışlardı. Öğrencilerin velileri ile bir etkinlik içinde olmaları onların mutlu olmalarını sağlıyor.

Olumsuz görüşe sahip öğretmenlerin yüzde 41,7’si etkinlikleri gereksiz ve yüzde 25’i etkisiz olarak görmektedirken yüzde 33,3’ü ise ayrı programın yanlışlığından söz etmektedir. Bunun nedenini ise zaman sıkıntısı nedeniyle müfredatı yetiştirememeleri şeklinde ifade etmektedirler. Olumsuz görüş belirten öğretmenlerimizden bazılarının görüşleri de şöyledir:

Ö99: Müfredat ve zaman sıkıntısı olduğu için etkinlikler tam olarak yapılamamaktadır.

Ö44:Öğrenci başarısının akademik (özellikle İngilizce, matematik alanında) boyutta ölçüldüğü bir eğitim sisteminde, yetiştirilmesi gereken müfredat dolayısıyla çalışmalar çok etkin olamamıştır.

Araştırmanın Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP Kapsamında Dağıtılan Eğitim Materyalleriyle İlgili Görüşleri

	SEDEP Kapsamında Dağıtılan Eğitim Materyalleriyle İlgili Görüşleri	f	%
Olumlu	Sorumluluk bilinci geliştiren	12	22
	Değerleri içselleştiren	6	
	Yorum yapabilmeyi sağlayan	4	
Olumsuz	Gereksiz ve israf	12	78
	Siyasi amaçlı	12	
	Öğrencilerin sevilerine uygun olmaması	11	
	Kitapların içindeki mesajların net olmaması	11	
	Müfredatın yetiştirilememesi	10	
	İçeriğinde kısa ve öz bilgiler olmayan	8	
	Dokümanların güncel olmaması	8	
	Estetik çizimlerin olmaması	4	
Öğrencilerin ilgi göstermemesi	2		

Tablo 6’da öğretmenlere SEDEP kapsamında öğrenci ve öğretmenlere dağıtılan materyaller hakkındaki görüşleri sorulduğunda; bu öğretmenlerin yüzde 22’i olumlu, yüzde 78’i ise olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu görüşe sahip öğretmenler; materyallerin sorumluluk bilinci geliştirdiğini, bilgi ve yetenekleri artırdığını, değerleri içselleştirdiğini, yorum yapabileceğini geliştirdiğini ifade etmiştir. Olumlu olarak değerlendiren öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

Ö35: *Materyaller sorumluluk bilinci geliştirebilecek, bilgi ve yetenekleri artırabilecek yöndedir*

Ö3: *Bu materyaller değerleri içselleştirmektedir.*

Ö2: *Öğrenciler okudukları dergilere yorum yapabilmektedir.*

Olumsuz görüşe sahip öğretmenler ise; bu materyallerin olması gerektiğinden fazla kaliteli kâğıda basıldığını bu nedenle de gereksiz ve israf olduğunu belirtmişlerdir. Materyallerin çoğaltılmaması gerektiğini ve içeriğindeki bilgilerin az ve öz olması gerektiğini, çizimlerin estetik olmadığını, öğrencilerin seviyelerine uygun olmadığını ve materyallerin çocukların yaş ve gelişim özellikleri dikkate alınarak hazırlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenler ilgili materyallerin güncellenmesi ve teknolojik gelişmelere uyarlanması gerektiğini, öğrencilerin bu materyallere ilgi göstermediğini ve bunları alıp atıklarını ifade etmektedirler. Ayrıca öğretmenler materyallerin az ve öz olması gerektiğini ve içeriğindeki mesajların daha net verilmesi gerektiğini, bu materyallerin belediye tarafından hazırlandığını ve bu nedenle siyasi amaç içerdiğini, dağıtılan kitaptaki etkinliklerin fazlalığı nedeniyle ders müfredatından geri kaldığını ileri sürmektedir. Olumsuz olarak görüş bildiren öğretmenlerden bazılarının görüşleri;

Ö90: Hazırlanan materyaller belediye tarafından hazırlandığı için siyasi amaçlıdır, görüşler öne sürmektedir. Belediye kendi propagandasını yapmaktadır.

Ö70: Dağıtılan materyaller çok ilgi görmemektedir. Çocuklar okumaya üşenmektedir. Ancak “çat kapı tiyatro” çok ilgi çekmektedir.

Ö16: Öğrencilere verilen dokümanların çoğu okul çıkış kapısında kalmaktadır.” şeklindedir.

Araştırmanın Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP'e Öğrencilerin Yaklaşımıyla İlgili Görüşleri

Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP'e Öğrencilerin Yaklaşımıyla İlgili Görüşleri				
	<i>f</i>		<i>f</i>	%
Olumlu	70	Etkinlikleri eğlenceli bulan	21	70
		Etkinlikleri severek yapan	17	
		Etkinliklere ilgi gösteren	15	
		Heyecanla etkinliklere katılan	13	
		Değerleri özümseten	4	
Olumsuz	30	Anlatımın dolaylı olması	14	
		Ayrı program olması	10	30
		Etkinliklere duyarsız bir yaklaşım	6	

Tablo 7’de sınıf öğretmenlerine “SEDEP’e öğrencilerinizin yaklaşımı nasıldır?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin yüzde 70’i olumlu, yüzde 30’u olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu görüş bildiren öğretmenlere göre; proje öğrencileri heyecanlandırmakta, öğrenciler etkinlikleri severek yapmakta ve ilgi göstermekte, bu etkinlikleri eğlenceli bulmakta ve sözü edilen etkinliklerin değerleri özümsettiğini düşünmektedir. Bu şekilde düşünen öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

Ö72: SEDEP etkinlikleri öğrencilere oldukça keyifli geliyor. Özellikle ayın sınıfını seçme etkinliği çocuklar arasında tatlı bir rekabet sağlıyor. Ayın sınıfı seçilmek için gerekli olan kriterlere sahip olma anlamında daha dikkatli davranışlar sergiliyorlar.

Ö93: Yapılan etkinlikler, uygulanan yöntem ve teknikler SEDEP değerlerini öğrencilerin özümsemesini sağlıyor (Cömertlikte kumbaradaki parayı biriktirip hediye alma gibi).

Olumsuz görüş bildiren öğretmenler ise; çocukların etkinliklere duyarsız bir yaklaşım sergilediklerini, ayrı bir program şeklinde aynı konuları hem derste hem de proje kapsamında görmekten sıkıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca anlatımın doğrudan değil dolaylı yapılmasını da eleştirmişlerdir. Olumsuz cevap veren öğretmenlerden bazılarının görüşleri de şu şekilde olmuştur:

Ö69: Öğrenciler aynı konuları derslerde gördükleri için ayrı bir uygulamanın yanlış olduğunu düşünmektedirler ve bu öğrenciler SEDEP etkinliklerine mecburen katılmaktadır.

Ö60: Öğrencilere SEDEP değerleri dolaylı anlatıldığından kavramaları zor olabiliyor.

Araştırmanın Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP'in Uygulanmasında Okul Yönetiminin Yaklaşımlarıyla İlgili Görüşleri

Sınıf Öğretmenlerinin SEDEP'in Uygulanmasında Okul Yönetiminin Yaklaşımlarıyla İlgili Görüşleri			
	<i>f</i>		<i>f</i> %
Olumlu	62	Okul idaresinin değerlere sahip çıkması ve değerleri koruması	25 40,3
		Okul yönetiminin aktif olarak rol alması	20 32,3
		Okul yönetiminin gerekli desteği sağlaması	9 14,5
		Görev alanların gönüllü olması ve işlerini severek yapması	8 12,9
Olumsuz	38	Proje koordinatörüyle iletişim olanağı olmaması	16 42,1
		Proje koordinatörünün varlığıyla ilgili bilginin olmaması	10 26,3
		Okul yönetiminin projeyi öğretmenlere yükleme eğilimi	7 18,4
		Okul yönetiminin projeyi önemsememesi ve etkinliklere katılmaması	5 13,2

Tablo 8'de öğretmenlere; SEDEP'in uygulanmasında proje koordinatörü ve okul yönetiminin yaklaşımları sorulmuştur. Öğretmenlerin yüzde 62'si olumlu görüş bildirirken yüzde 38'i olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu görüş bildiren öğretmenlerin yüzde 32,3'ü proje koordinatörü ve okul yönetiminin projede aktif olarak rol aldıklarını, yüzde 14,5'i bu kişilerin gerekli desteği sağladıklarını, yüzde 40,3'ü okul idaresinin değerlere sahip çıktığını ve değerleri koruduğunu, yüzde 12,9'u görev alanların gönüllü olduğunu ve işlerini severek yaptıklarını vurgulamıştır. Olumsuz görüş bildiren öğretmenlerin yüzde 42,1'si okul yönetiminin projeyi önemsemediğini ve etkinliklere katılmadığını, yüzde 26,3'ü proje koordinatörünün varlığından haberdar olmadığını, yüzde 18,4'ü okul yönetiminin projeyi öğretmenlere yükleme eğilimi içerisinde olduklarını ifade etmiştir. Bazı öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir:

Ö1: SEDEP ile ilgili bilgilendirmeler zamanında yapılıyor. Gönderilen materyaller elimize zamanında ulaşıyor. Proje koordinatörü ve okul yöneticileri aktif rol alıyorlar ve gerekli desteği sağlıyorlar.

Ö74: Proje koordinatörleri ilgililer ancak okul yönetimi çok önemsemiyor ve etkinliklere katılmıyor. Okul yönetimi yapılan etkinliklerden haberdar dahi değil ve hiçbir destek vermemektedir.

Araştırmanın Altıncı Alt Problemine Ait Bulgular

Tablo 9. Okul Yöneticilerinin SEDEP Hakkındaki Genel Görüşleri

SEDEP hakkındaki genel görüşleriniz nasıldır?			
	<i>f</i>		<i>f</i> %
Olumlu		Çok faydalı bir proje	11 31,4

35	Olumlu öğrenci davranışları geliştiren	8	22,9
	Kendi öz değerlerini öğreten	8	22,9
	Pek çok eksikliği gideren bir çalışma	5	14,3
	Öğrencilere toplumsal değerleri kazandıran	2	5,7
	Selçuklu'daki okulları değerlerimizle buluşturan	1	2,8

Tablo 9'a göre okul yöneticilerinin tamamı SEDEP hakkında olumlu görüşlere sahiptir. Bu kapsamda okul yöneticilerinin yüzde 22,9'u değerler eğitiminin bir milletin öz değerlerini, toplum kişiliğini ve karakterini oluşturduğunu, yüzde 14,3'ü SEDEP'in birçok eksikliği giderdiğini ifade etmiştir. Yüzde 5,7'si toplumsal değerleri öğrencilere kazandırdığını, yüzde 2,8'i Selçuklu'daki okulları değerlerle buluşturduğunu, yüzde 31,4'ü çok faydalı bir proje olduğunu ve yüzde 22,9'u ise olumlu öğrenci davranışları geliştirdiğini belirtmişlerdir.

Yöneticilerin tamamı bu projenin faydalı bir proje olduğunu şu cümlelerle ifade etmişlerdir.

Y33: Değerler eğitimi bir milletin kendi öz değerlerini ve toplum kişiliğini, karakterini oluşturması açısından olmazsa olmaz kuralıdır.

Y26: Projenin öğrenci davranışları ve öğretmenlerin çocuklarımıza olumlu davranış geliştirmede kaynak sağlaması açısından çok önemli fırsatlar sağladığını düşünüyorum.

Araştırmanın Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 10: Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Zayıf ve Güçlü Yönleri Hakkındaki Görüşleri

Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Zayıf ve Güçlü Yönleri Hakkındaki Görüşleri				
	<i>f</i>		<i>f</i>	%
Güçlü Yönleri	35	Verimli olan	8	22,9
		Etkinlik temelli olan	8	22,9
		Yürütücülerinin sahayı bilen kişilerden seçilmesi	7	20
		Öğrencilerin ortak çalışma yürütmesi	5	14,3
		Materyal desteği sağlayan	5	14,3
		Belediye ve üniversitelerin ortak çalışma yürütmesi	2	5,6
Zayıf Yönleri	29	İdareci ve öğretmenlerin kabullenme bilinçlerinin yetersizliği	17	48,6
		Velilerin projeye tam olarak dâhil edilememesi	12	34,3
		Cevap Vermeyen	6	17,1

Tablo 10'da okul yöneticilerine projenin zayıf ve güçlü yönleri sorulmuştur. Bu kapsamda okul yöneticileri projenin hem güçlü hem de zayıf yönleri olduğu görüşüne sahiptirler.

Projenin güçlü yönleri olarak okul yöneticilerinin yüzde 14,3'ü öğretmenlerin okul kaynakları ile alma imkânı bulamadıkları materyal desteğinin onlara sağlandığını, yüzde 22,9'u etkinlik temelli olduğunu ifade etmiştir. Yüzde 22,9'u her ay bir konunun işlenmesinin

verimliliği artırdığını, yüzde 14,3'ü öğrencilerin ortak çalışmalar yürütmesini sağladığını, yüzde 5,6'sı belediye ve üniversitenin ortak çalışma yürüttüğünü ve yüzde 20'si yürütücülerinin sahayı bilen kişilerden seçildiğini ifade etmişlerdir.

Projenin zayıf yönleri ise okul yöneticilerinin yüzde 48,6'sına göre idareci ve öğretmenlerin kabullenme bilinçlerinin yetersizliği olarak görülmekte iken yüzde 34,3'üne göre ise velilerin çalışmaya tam olarak dâhil edilememesi şeklinde ifade edilmektedir. Okul yöneticilerinin yüzde 17,1'i ise projenin zayıf yönlerine cevap vermemiştir.

Projenin zayıf yönlerini bazı yöneticiler şu şekilde belirtmişlerdir:

Y3: Okullarda idareci ve öğretmenlerin kabullenme bilinçlerinin yetersizliği,

Projenin güçlü yönlerini ise şu şekilde cevaplamışlardır:

Y1: Öğretmenlerin okul kaynakları ile alma imkânı bulamadıkları materyal desteğinin onlara sağlanması,

Araştırmanın Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 11. Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Amacına Ulaşım Ulaşmadığı ve Eksiklikleri İle İlgili Görüşleri

Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Amacına Ulaşım Ulaşmadığı İle İlgili Görüşleri	f	%
Proje amacına ulaşmıştır.	2	5,7
Proje amacına tam olarak ulaşamamıştır.	33	94,3
Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Amacına Ulaşmama Nedenleri İle İlgili Görüşleri		
Kırtasiyeciliğin fazla olması	22	66,7
Öğretmen, öğrenci ve ailelerin aktif olarak katılımının sağlanamaması	11	33,3
Okul Yöneticilerinin SEDEP'in Eksiklikleri İle İlgili Görüşleri		
Kırtasiyeciliğin fazla olması	22	66,7
Proje öğretmenlerin bir kısmı tarafından desteklenmemesi	5	15,1
Pratiğe dökülememesi	4	12,1
Proje ailelere tam olarak ulaşamamıştır.	2	6,1

Tablo 11'de okul yöneticilerine projenin amacına ulaşım ulaşmadığı sorulmuştur. Bu soruya okul yöneticilerinin yüzde 5,7'si projenin amacına ulaştığı yanıtını verirken yüzde 94,3'ü ise projenin amacına tam olarak ulaşmadığı yanıtını vermiştir. Projenin amacına tam olarak ulaşmadığını ifade eden 33 yöneticiye "Proje amacına ulaşamıyorsa "neden?" sorusu yöneltilmiştir. Projenin amacına ulaşmama nedeni olarak bu 33 yöneticinin yüzde 66,7'si kırtasiyeciliğin fazla olmasını gösterirken, yüzde 33,3'ü ise projeye öğretmen, öğrenci ve ailelerin aktif olarak katılımının sağlanamamasını göstermiştir.

Projenin eksiklikleri olarak ise, okul yöneticilerinin yüzde 6,1'i projenin ailelere tam olarak ulaşamamasını, yüzde 15,1'i öğretmenlerin bir kısmı tarafından desteklenmemesini, yüzde 12,1'i pratiğe dökülememesini ve son olarak yüzde 66,7'si ise kırtasiyeciliğin fazla olmasını göstermektedirler.

Tablo 12. Okul Yöneticilerinin SEDEP İle İlgili Etkinliklere Sınıf Öğretmenlerinin Katılımıyla İlgili Görüşleri

Okul Yöneticilerinin SEDEP İle İlgili Etkinliklere Katılımlarıyla İlgili Görüşleri				
	<i>f</i>		<i>f</i>	%
Olumlu	14	Aktif ve istekli olarak katılan	14	40
Olumsuz	21	Gönüllü ve istekli katılmayan	21	60

Tablo 12’ de okul yöneticilerine “Sınıf öğretmenleri, okulunuzda uygulanan SEDEP ile ilgili etkinliklere aktif ve istekli olarak katılıyorlar mı?” sorusu yöneltilmiştir. Okul yöneticilerinin yüzde 40’ı bu soruya öğretmenlerin aktif ve istekli katıldıkları şeklinde olumlu yanıt verirken yüzde 60’ı öğretmenlerin gönüllü ve istekli katılmadıklarını belirterek olumsuz şekilde cevap vermişlerdir.

Y1: *Sınıf öğretmenleri SEDEP projesi kapsamında yapılan etkinliklerin kendilerine yüklenmiş angarya yük olarak görmektedirler.*

Y32: *Sınıf öğretmenleri SEDEP konusunda isteksiz ve pasiftirler.*

Y33: *SEDEP gönüllülük esaslı bir projedir. Ancak sınıf öğretmenlerimizin bu işi gönüllü yaptıklarına inanmıyorum.*

Y23: *Tüm öğretmenlerimizle gönüllü ve istekli olarak uyum içinde çalışıyoruz. Şeklinde görüş bildirmişlerdir.*

Tablo 13. Okul Yöneticilerinin Sınıf Öğretmenlerinin Projeye Yaklaşımlarıyla İlgili Görüşleri

Okul Yöneticilerinin Sınıf Öğretmenlerinin Projeye Yaklaşımlarıyla İlgili Görüşleri				
	<i>f</i>		<i>f</i>	%
Olumlu	22	Öğretmenlerin projeye destek vermesi	22	62,9
Olumsuz	13	Öğretmenlerin projeyi siyasi görmesi	13	37,1

Tablo 13’e baktığımızda idarecilerin yüzde 62,9’u “Sınıf öğretmenlerinin genel olarak projeye yaklaşımları nasıldır?” sorusuna öğretmenlerin destek verdiğini, yüzde 37,1’i ise öğretmenlerin bu projeyi siyasi olarak gördüğünü ifade etmektedir.

Araştırmanın Dokuzuncu Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 14. Okul Yöneticilerinin SEDEP’in Etkililiğinin Artırılması İçin Görüş ve Önerileri

Okul Yöneticilerinin SEDEP’in Etkililiğinin Artırılması İçin Görüş ve Önerileri	<i>f</i>	%
Öğretmenlerin proje ile ilgili motivasyonları artırılmalıdır.	14	40
Öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak etkinlikler yapılmalıdır.	8	22,8
Proje zorunlu bir uygulama olarak görülmemelidir.	5	14,3
SEDEP Bakanlığın müfredatına alınmalı ve bir ders adı altında bu etkinlikler sürdürülmelidir.	3	8,6
SEDEP öğretmenlere seminer veya çalıştay ile küçük gruplar halinde anlatılmalıdır.	2	5,7
Velilerin projeye daha fazla katılmaları sağlanmalıdır.	2	5,7

Tablo 14’te okul yöneticilerine SEDEP’in etkililiğinin artırılması için görüş ve önerileri sorulmuştur. Bu kapsamda oldukça farklı görüşler dile getirilmiştir. Okul yöneticilerinin yüzde 40’ı öğretmenlerin projeye katılmaları motive edilmeleri gerektiğini, yüzde 14,3’ü projenin zorunlu bir uygulama olarak görülmemesi gerektiğini ifade etmiştir. Yüzde 8,6’sı bu etkinliklerin bakanlık müfredatına alınarak bir ders adı altında yapılması gerektiğini, yüzde 22,8’i öğrencilerin seviyeleri dikkate alınarak etkinliklerin yapılması gerektiğini ve öğrencilerin aktif olarak rol alabileceği etkinliklere yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Yüzde 5,7’si öğretmenlere küçük gruplar halinde projenin anlatılması gerektiğini yine yüzde 5,7’si velilerin projeye katılımlarının sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Projenin etkililiğinin artırılması için okul yöneticilerinin görüşleri şu şekildedir:

Y12: Projenin daha etkili olarak amaçlarına ulaşabilmesi için öğretmenlerin proje ile ilgili motivasyonlarının biraz daha yükseltilmesi gerekmektedir.

Y29: Projenin zorunlu bir uygulama olarak görülmesi verimliliği ve etkililiğini düşürmektedir.

Y26: Okullarda dramaya yönelik değerleri anlatan tiyatro, film, sinema dokümanlarla desteklenmelidir. Örnek: “Selçuklu Ecdadı ile Buluşuyor” çok önemli bir projedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Sonuçları; SEDEP öğrencilerde farkındalık oluşturmuştur. Öğrenciler; hoşgörü, cömertlik, saygı, sevgi, yardımlaşma, sabır, sorumluluk, temizlik gibi değerleri etkinlikler vasıtasıyla öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin bir kısmı ise söz konusu değerler ders müfredatında işlendiğinden bu projenin ilkökulda uygulanmasını gereksiz görmektedir. Proje dâhilindeki etkinlikler öğretmenler tarafından kabul görmediğinde uygulama imkânı ortadan kalkmaktadır. Bu durum projeye velilerin ve öğrencilerin katılım sağlayamamalarına yol açmaktadır. Bu nedenle projenin öncelikle öğretmenler tarafından benimsenmesi son derece önemlidir. Öğretmenlerin bir kısmı bu materyallerin gereksiz ve israf olduğundan söz etmektedir. Materyaller belediye sponsorluğunda dağıtıldığı için yönlendirici bulunmaktadır. Öğretmenlerin geneli okul yönetiminin projede aktif rol aldıklarını ve kendilerine gerekli desteği sağladıklarını ifade etmişlerdir.

Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Sonuçları Okul yöneticileri bu projeye ilgili olarak; eksikliği kapattığı, Selçuklu’daki okulları değerlerle bütünleştirdiği, öğrencilerin olumlu davranış geliştirmesine kaynaklık ettiği vb. yönünde olumlu görüş bildirmektedir. Ancak sınıf öğretmenleri gibi onlarda velilerin katılımının yetersizliğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca projenin belediye işbirliğiyle yapılması siyasi olarak düşünülmekte ve kırtasiyeciliğin fazla olmasından şikâyet edilmektedir. Okul yöneticileri öneri olarak Öğretmenlerin projeyi benimsemeleri için gerekli motivasyonlarını artırıcı çalışmalar yapılması, projenin zorunlu bir uygulama olarak görülmesinin önüne geçilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Öneriler Elde edilen bulgular neticesinde ilkökullarda uygulanacak olan değerler eğitimi uygulamalarına yönelik şu öneriler getirilebilir.

- Dağıtılan materyallerin güncellenmesi ve teknolojik gelişmelere uyarlanmalıdır.
- Öğrencilerin kolay kavrayabilmesi için materyallerde görsel öğelere daha çok yer verilmelidir.

- Velilerin etkinliklere katılımının az olduğunu ve onların katılımı için motive edici çalışmaların yapılması gerekmektedir.
- Değerler eğitimi uygulamalarında siyasi ve yönlendirici materyaller kullanılmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Altan, M. Z. (2011). Çoklu Zekâ Kuramı ve Değerler Eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57.
- Cihan, N. (2014). Okullarda Değerler Eğitimi Ve Türkiye'deki Uygulamaya Bir Bakış. *Electronic Turkish Studies*, 9(2), 429-436.
- Gülseren, H. Ö. (2009). Değerlerimiz ve Eğitimde Kalite Ödülü. 1. *Ulusal İyilik Sempozyumu*, (s. 39-51). Elazığ: Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü yayınları, No.1.
- Selçuklu Değerler eğitimi (2016). Erişildi: <http://www.selcukludegerleregitimi.com/>. (2016).
- Türk dil kurumu (2016). Erişildi: <http://www.tdk.gov.tr/>. (2016). *Güncel Türkçe Sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.57aacb3f4bc872.82848833 adresinden alınmıştır
- Ulusoy, K., & Arslan, A. (2014). Değerli Bir Kavram Olarak “Değer ve Değerler Eğitimi”. R. Turan, & K. Ulusoy içinde, *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi* (s. 1-16). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2004). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

The purpose of this research is to reveal the applications of values educations carried out in primary schools by evaluating in the direction of the views of school administrators and class teachers.

This research is a qualitative work. Two separate semi-structured interview forms with 5 questions and 4 questions prepared during acquiring the data, were used. The descriptive analysis method was used to analyze the data. The working group of the research contains with the participation of 35 school administrators and 100 class teachers working in Selçuklu District of Konya province during 2015-2016 education year.

The research data was obtained by taking the face-to-face views of 100 class teachers and 35 school administrators with interview form .

When the research finding was examined, the class teachers stated that SEDEP created awareness on student about values and the students learned the values such as tolerance, generosity, respect, love, cooperation, patience, responsibility and cleaning through activities. After SEDEP started to be implemented, they said that there were serious changes in the students' behaviors in the positive direction. They stated that the students competed with each other at a value that is related to every month. Thus, they stated that the climate of school changed, the students gained the humanitarian values they had to win, and the teachers and the

parents were satisfied with this situation. They emphasized that SEDEP is a beautiful project which has emerged to make the students respectful, clean, benevolent, generous, loving, patient and responsible individuals, and it is a significant development even if they do not earn all these values, but only one of them.

As the values mentioned were taught in the curriculum, some of the teachers regarded the application of the project in primary school unnecessary. The teachers think that the participation of parents to the activities little and motivating activities should be done for their participation. Besides, most of the teachers think that the materials handed out to student and teachers as part of SEDEP should be updated to the technological advance. Some of the teachers has mentioned that these materials are redundant and waste.

The opinions and suggestions of the school administrators to boost the effectiveness of SEDEP are stated as necessary work should be done for teachers to adopt the project , the consideration of the project as an obligatory application should be prevented , activities should be done under the name of a course by taking them to the ministry curricula , activities should be included in which the student can take a role in an active way , the parents' participation should be provided.